

18.07.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DİŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

ORTADOĞU-AFRİKA

Erbil'de restoranda silahlı saldırı: Türk Başkonsolosluğu'ndan bir görevli şehit oldu... Irak'ın Erbil kentindeki bir restorana silahlı saldırı düzenlendi. Dışişleri Bakanlığı, düzenlenen saldırıda başkonsolosluktan bir görevlinin hayatını kaybettiğini açıkladı. Irak ve Türkiye'den kınama mesajları geldi. Saldırıyı kimin düzenlediği henüz bilinmiyor. Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "Bugün (17 Temmuz) öğleden sonra Erbil Başkonsolosluğumuzun bir görevlisi başkonsolosluğumuz binası dışında bulunduğu bir sırada uğradığı menfur silahlı saldırı neticesinde şehit olmuştur. Saldırının faillerinin süratle bulunması için Irak makamları ve yerel yetkililer nezdinde girişimlerimiz sürmektedir. Şehidimize Allah'tan rahmet, acılı ailesine ve tüm Türk milletine sabır diliyoruz" denildi. Irak Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ahmed es Sahhaf, yaptığı yazılı açıklamada, "Erbil'de bir Türk diplomatın hedef alındığı silahlı saldırıyı kınıyoruz" ifadelerini kullandı.

Zarif: ABD İran'a yönelik ekonomik savaşa son verirse Trump yönetimiyle görüşebiliriz... İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif, ABD'nin yaptırımlarla İran'a yönelik yürüttüğü 'ekonomik savaşa' son vermesi durumunda Trump yönetimi ile görüşebileceklerini söyledi. İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Merkezi'nde gazetecilere yaptığı açıklamada, ABD'yi İran'a karşı "ekonomik savaş" yürütmekle suçladı. İran'ın ABD ile masaya oturması için ilk adımın ne olması gerektiği sorusu yöneltilen Zarif, "ABD, İran'a karşı ekonomik bir savaş yürütüyor, bu da sivilleri hedef alıyor, sivillere terör estiriyor. Bu durum terör anlamına gelir. ABD buna son verirse diğer şeylerin devamı gelir." yanıtını verdi.

• *İran şimdilik yüzde 4.5'tan fazla uranyum zenginleştirmeyecek...* İran Atom Enerjisi Teşkilatı (AEOI) sözcüsü Behrouz Kamalvandi, İran'ın şimdilik uranyum zenginleştirme konusunda yüzde 4.5'lik oranı geçmek gibi bir planı olmadığını açıkladı. İran Atom Enerjisi Teşkilatı (AEOI) sözcüsü Behrouz Kamalvandi, Tahran'ın, zenginleştirilmiş uranyum biriktirme hızını

önemli ölçüde artırma konusunda net karar vermediğini söyledi. İran haber ajansı ICANA tarafından aktarılan bilgilere göre Kamalvandi konu hakkında, "Yüzde 4.5'lik zenginleştirme seviyesini geçme planımız yok. Şimdilik bu seviyede kalacağız. Zenginleştirmenin bir sonraki istasyonu yüzde 20. Şimdilik yüzde 20 zenginleştirilmiş yakıta ihtiyacımız yok. Ancak istersek üreteceğiz. Hiçbir engel ve sorun yok" ifadelerini kullandı.

BM Irak Yardım Misyonu Başkanı'ndan Erbil'deki saldırıya kınama... Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres'in Irak Özel Temsilcisi ve Irak Yardım Misyonu (UNAMI) Başkanı Jeanine Hennis-Plasschaert, Türkiye'nin Erbil Başkonsolosluğundaki bir görevlinin şehit edildiği silahlı saldırıya kınadı. Plasschaert'in yaptığı ve UNAMI tarafından yayımlanan yazılı açıklamada, 'çirkin' olarak nitelendirilen saldırının, şiddetle kınanması gerektiği ifade edildi. Açıklamada, saldırıda hayatını kaybedenlerin yakınlarına başsağlığı ve yaralananlara da acil şifa temennisinde bulunuldu.

İran: Hürmüz Boğazı'nı kapatabilecek güçteyiz ama bunu istemiyoruz... İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif, bir süredir tansiyonun yüksek olduğu Hürmüz Boğazı'nı kapatabileceklerini ancak bunu istemediklerini söyledi. Petrol akışında oldukça kritik bir noktada bulunan Hürmüz Boğazı'ndan geçen tankerlerin peş peşe saldırıya uğramasıyla tansiyon yükselirken İran Dışişleri Bakanı Zarif'ten 'meydan okuyan' bir açıklama geldi. ABD'nin New York kentinde Bloomberg kanalına konuşan İran Dışişleri Bakanı Zarif, "Kesinlikle bunu (Hürmüz'ü kapatmak) yapacak güçteyiz, ancak bunu yapmayı kesinlikle istemiyoruz. Çünkü Hürmüz Boğazı ve Basra Körfezi bizi hayata bağlıyor" dedi. Hürmüz Boğazı'nda güvenliğin sağlanması gerektiğini söyleyen Zarif, "Biz bunu gerçekleştirmekte önemli bir rol oynuyoruz, ancak burası herkes için güvenli olmalı" diye konuştu.

Nijerya'da korsan saldırısına uğrayan Türk gemisinin 3. makinisti: Teslim olmak zorunda kaldık... Nijerya'da korsan saldırısına uğrayan Paksoy-1 üçüncü makinisti Onur Tağ, şirkete yolladığı bir videoda yaşadıklarını, "Ateş açtılar. Gemiye telsizle ulaşarak teslim olmamızı, yoksa gemiyi yakacaklarını söylediler. Teslim olmak zorunda kaldık. Gemiye kancalı merdivenle tırmandılar. Tüm olay 30 dakika sürdü" diye anlattı. Nijerya açıklarında Türk gemisi Paksoy-1'e saldıran ve aralarında geminin süvarisi Serkan Arsoy, İkinci Kaptan Hüseyin Zabun, Üçüncü Kaptan Ersin Yılmaz, Usta Gemici Serdar Çetinkaya'nın da bulunduğu 10 personeli kaçıran korsanlar, geride bıraktıkları 8 personelin yardım

isteyememesi için geminin tüm iletişim sistemini tahrip etti. Korsan saldırısı altındayken yardım talebinde bulunan Paksoy-1 gemisine Gana Deniz Kuvvetleri yardıma koştu. Askeri geminin eşlik ettiği Paksoy-1, Akra Limanı'na yanaştırıldı.

Arap Birliği'nden Sudan'daki anlaşma için 'olumlu adım' değerlendirmesi... Arap Birliği, Sudan'da Askeri Geçiş Konseyi (AGK) ile muhalefeti temsil eden Özgürlük ve Değişim Bildirgesi Güçleri (ÖDBG) ittifakı arasında ön anlaşma niteliğindeki siyasi belgenin imzalanmasını 'olumlu bir adım' olarak nitelendirdi. Arap Birliği tarafından yapılan yazılı açıklamada, Sudan'da taraflar arasında imzalanan anlaşmadan memnuniyet duyulduğu kaydedildi. Açıklamada, "Bu olumlu adım, geçiş yönetiminin omurgasını oluşturmaya ve halkın hedeflediği diğer düzenlemeler konusunda ulusal uzlaşi sürecinin tamamlanmasına yardımcı olacak" ifadeleri kullanıldı.

Sudan'da taraflar geçiş dönemi için siyasi belgeyi imzaladı... Sudan'da Askeri Geçiş Konseyi (AGK) ile muhalefeti temsil eden Özgürlük ve Değişim Bildirgesi Güçleri (ÖDBG) ittifakı arasında 39 aylık geçiş sürecini başlatacak ön anlaşma niteliğindeki siyasi belge imzalandı. Sudan'da taraflar dün akşam birkaç günlük ertelemenin ardından ülkedeki siyasi krizi bitirecek nihai anlaşmanın detaylarını görüşmek üzere başkentte bir otelde yeniden bir araya geldi. Afrika Birliği Sudan Özel Temsilcisi ve ara bulucu Muhammed Hasan Lebat'ın himayesinde gerçekleştirilen toplantıya Askeri Geçiş Konseyi'nden Başkan Yardımcısı Muhammed Hamdan Dakalu, Sözcü Şemseddin Kebbaşi İbrahim ile Genel Sekreter Defullah Hamid, muhalif liderlerden de Ömer ed-Digair, Babekir Faysal, İbrahim el Emin ve Ahmet er-Rabi katıldı. Sabaha kadar süren uzun görüşmelerin ardından taraflar, siyasi belge adındaki maddelerde uzlaşi sağladı. Anlaşmaya askerden AGK Başkan Yardımcısı Dakalu, muhaliflerden ise Rabi imza attı.

AVRUPA – AB

Katalanlardan İspanya'da hükümet kurulması için 'referandum' şartı: Katalonya Özerk Hükümet Başkanı QuimTorra, İspanya Başbakanı ve Sosyalist İşçi Partisi lideri PedroSanchez'e açık mektup göndererek hükümete güvenoyu almasında destek vermek için 'bağımsızlık referandumunu' şart koydu.

Bulgaristan'da siber güvenlik skandalı: Neredeyse bütün yetişkinlerin kişisel bilgileri çalındı... Bulgaristan'da 'hemen hemen tüm yetişkinlere' ait kişisel bilgiler, Ulusal Gelir Kurumu'na yapılan siber saldırıda çalındı. 7 milyonluk nüfusa sahip Bulgaristan'da yaşanan siber saldırıda çoğu yetişkine ait kişisel bilgilerin gizliliği ihlal edildi. Çalınan bilgiler arasında isim, adres ve sosyal güvenlik numularının yanı sıra kişisel gelirler ve sağlık durumlarına ait detaylar da bulunuyor.

AGİT: Donbass Temas Grubu, Minsk'te yeni bir ateşkes anlaşması yaptı... Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'ndan (AGİT) yapılan açıklamada, Donbass Temas Grubu katılımcılarının 21 Temmuz'dan başlamak üzere yeni süresiz ateşkes konusunda anlaşmaya vardıkları bildirildi. AGİT Dönem Başkanlığı Ukrayna Özel Temsilcisi Martin Sajdik, Minsk'te müzakerelere devam eden Donbass Temas Grubu katılımcılarının 21 Temmuz'dan başlamak üzere yeni süresiz ateşkes konusunda anlaşmaya vardıklarını belirtti.

BM'den Macaristan'a 'göçmen' tepkisi... Birleşmiş Milletler (BM) göçmenlerin insan hakları konusundaki özel raportörü Felipe Gonzalez Morales, Macar hükümetinin göç konusundaki tutumuna yönelik "Hükümetin göç konusunu yönetmeye ilişkin güvenlik odaklı söylemini yeniden gözden geçirmesi ve insan hakları temelli bir yaklaşıma yönelmesi çağrısında bulunuyorum" dedi.

ABD

Oval Ofis'teki S-400 zirvesinin perde arkası: Trump Türkiye'ye yaptırım için oyaladı, Cumhuriyetçiler bile anlamadı... Rusya'dan Türkiye'ye S-400 sevkiyatının başlaması üzerine ABD'li yetkililer tarafından yapılan toplantıda, Dışişleri Bakanı Pompeo ve Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı Bolton'ın yaptırım konusunda bastırdığı ancak Başkan Donald Trump'ın Cumhurbaşkanı Erdoğan ile olan ilişkisini bir şekilde koruyabilmek adına ağırdan aldığı öne sürüldü.

Rusya ve ABD, Çin'in de yer alacağı üçlü nükleer anlaşma için müzakerelere başladı... Rusya ve ABD'li yetkililer, Cenevre'de bir araya gelerek Çin'in de tarafı olmasının öngörüldüğü olası

üçlü nükleer silahsızlanma anlaşmasını masaya yatırdı. ABD'nin Orta Menzilli Nükleer Kuvvetler Anlaşması'ndan (INF) tek taraflı olarak çekilmesi ve 2021'de sona erecek Stratejik Silahların Azaltılması Anlaşması'ndaki (START) belirsizliğin sürmesi, silahsızlanma anlaşmalarında bir kriz yaratmış ve gözler Moskova ve Washington'un atacağı adımlara çevrilmişti. ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergey Ryabkov, Cenevre'de ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı John Sullivan ile bir araya gelerek nükleer silahsızlanmaya yönelik yeni uluslararası anlaşmayı hedefleyen müzakerelere başladı.

Beyaz Saray: S-400 alımının, Türkiye'nin İttifak içinde birlikte çalışılabilirliği üzerinde olumsuz etkileri olacaktır... Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada, "Türkiye'nin S-400 hava savunma sistemi satın alma kararı, F-35 programına katılımını imkansız kılmaktadır" denildi. Beyaz Saray, Türkiye'nin Rusya'dan aldığı S-400 hava savunma sistemleri hakkında yazılı açıklamada bulundu. Açıklamada, "Türkiye'nin Rus S-400 hava savunma sistemlerini alma kararı, bu ülkenin F-35 (projesi) ile devam eden ilişkisini imkansız kılmaktadır. F-35, ileri kabiliyetlerini öğrenme amacıyla kullanılabilecek bir Rus istihbarat toplama platformuyla bir arada bulunamaz. ABD, Türkiye'nin hava savunma ihtiyaçlarının karşılanması için çalışıyor. Trump hükümeti, Türkiye'ye Patriot konusunda birçok teklif sunmuştur" ifadeleri kullanıldı.

Pentagon: Türkiye'nin F-35 programına katılımını askıya alma sürecini başlatıyoruz... ABD Savunma Bakanlığı'nın (Pentagon) Türkiye'nin Rusya'dan S-400 alımına ilişkin basın toplantısı düzenledi. Pentagon Savunma Alımları Müsteşarı Ellen Lord, "Türkiye'nin F-35 programına katılımını askıya alma sürecini başlatıyoruz" açıklamasını yaptı. Lord, açıklamasının devamında, "Türkiye bu kararından dolayı iş imkanlarını ve ekonomik fırsatları kaybedecek. F-35 programıyla bağlantılı 9 milyar dolarlık bir kayıp olacak" dedi.

ABD Dışişleri Bakanı Pompeo'dan Erbil'deki saldırıya kınama... ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Erbil'deki saldırıya ilişkin, "En az bir Türk diplomatın öldürüldüğü Erbil'deki saldırıyı en güçlü şekilde kınıyoruz. Bu ahlaksız şiddet eyleminin hiçbir şekilde bir gerekçesi olamaz." açıklamasında bulundu.

Pompeo, Yunanistan Dışışleri Bakanı ile görüştü... ABD Dışışleri Bakanı Mike Pompeo'nun, Yunanistan Dışışleri Bakanı Nikos Dendias ile bir araya gelerek, başta Doğu Akdeniz'deki enerji projesi ve ikili ilişkiler olmak üzere, birçok bölgesel meseleyi görüştüğü bildirildi.

Suudi Arabistan'a silah satışını engelleyecek tasarı Trump'a 3. kez gönderilecek... ABD Temsilciler Meclisi, Başkan Donald Trump'ın iki kez veto ettiği ABD'nin Suudi Arabistan'a yapmayı planladığı silah satışını engelleyecek 3 tasarıyı tekrar onayladı. Söz konusu tasarı üçüncü kez Trump'ın masasına gönderilecek.

ABD, Suudi Arabistan'a yüzlerce asker gönderecek' iddiası... CNN'nin Amerikalı iki savunma bakanlığı yetkilisine dayandırdığı haberine göre, ABD'nin, başkent Riyad'daki Prens Sultan Hava Üssü'ne 500 asker göndermesi bekleniyor.

RUSYA

Çijov: AB'nin Türkiye'ye yaptırım uygulaması meşru değil... Rusya'nın Avrupa Birliği (AB) Daimi Temsilcisi Vladimir Çijov, AB'nin Türkiye'ye yaptırım uygulamasının meşru olmadığını söyledi. Rus devlet televizyonu Rossiya-24'te demeç veren Çijov, AB'nin uluslararası hukukun diğer öznelerine yaptırım uygulama yetkisine sahip olmadığını belirterek Türkiye'ye yaptırımların meşru olmadığını ifade etti.

Lavrov: ABD'nin İdlid'de gerilimi körükleme girişimleri Obama dönemini anımsatıyor... ABD'nin İdlid'de gerilimi körükleme girişimlerinin Moskova'da endişe yarattığını söyleyen Rusya Dışışleri Bakanı Sergey Lavrov, bu eylemlerin eski ABD Başkanı Barack Obama'nın politikasını anımsattığını vurguladı.

Rusya: Türkiye isterse Su-35 sevkiyatı yapmaya hazırız... Rus devlet şirketi Rostec'in genel direktörü Sergey Çemezov, Türkiye'nin istemesi hâlinde Su-35 savaş uçakları sevk etmek için çalışmalara başlamaya hazır olduklarını söyledi. Çemezov'un söz konusu açıklaması, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 savunma sistemi satın almasından dolayı F-35 savaş jeti programına katılımının Pentagon tarafından askıya alınmasının ardından geldi.

Rus savaş gemileri süpersonik Moskit füzeleri ile belirlenen hedefi imha etti... Rusya Savunma Bakanlığı, Japon Denizi'ndeki tatbikat sırasında Pasifik Filosu'ndan bir destroyer gemisi ve füze taşıyan botun P-270 Moskit füzeleri ile belirlenen hedefi imha ettiği görüntüleri yayınladı.

Rusya: AB'nin Türkiye'ye tek taraflı yaptırımlarını desteklemiyoruz... Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, Avrupa Birliği'nin (AB) Türkiye'ye Doğu Akdeniz'deki keşif sondaj çalışmalarından dolayı tek taraflı olarak getirdiği yaptırımlara desteklemediklerini belirtti.

Rusya: ABD, Suriye'nin kuzeydoğusundaki paralı asker sayısını artırıyor... Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Zaharova, ABD'nin Suriye'de faaliyet gösteren özel askeri şirketlerin personelini artırma niyetinde olduğunu söyledi.

TÜRKİYE

İhtiyat akçesine ilişkin düzenleme Meclis'te kabul edildi... Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Genel Kurulu'nda kabul edildi. Ekonomi alanında düzenlemeler içeren Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, TBMM Genel Kurulu'nda görüşülerek kabul edildi. Buna göre, Varlık Barışı ile ilgili süre yıl sonuna kadar uzatılıyor. Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları Türkiye'ye getirilmesi ile ilgili süre uzatıldı. Bu durumda yüzde 1 vergi uygulanacak. Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, 31 Aralık 2019'a kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, bunlardan serbestçe tasarruf edebilecek. Merkez Bankası'nın yıllık karının yüzde 20'si ihtiyat akçesine aktarılmayacak. Merkez Bankası talepleri gerçek zamanlı ve anlık karşılanacak. Bu taleplerin karşılanması için bankaca kurum ve kuruluşların bilgi işlem sistemlerine erişim sistemleri kurulabilecek.

Türk Dışişleri: ABD'nin tek taraflı adımı müttefiklik ruhuyla bağdaşmaz... Türkiye Dışişleri Bakanlığı, ABD yönetiminin Türkiye'yi F-35 programından çıkarmasının hiçbir meşru

gerekçeye dayanmadığını belirterek, "ABD'yi stratejik ilişkilerimizde onarılmaz yaralar açacak bu hatadan geri dönmeye davet ediyoruz" açıklamasını yaptı.

S-400 sevkiyatı devam ediyor: 15. ve 16. uçak Mürted'e indi... S-400 Uzun Menzilli Bölge Hava ve Füze Savunma Sistemi'ne ait malzemelerin sevkiyatı kapsamında iki uçak daha Mürted Hava Meydanı'na indi.

Suriyelilere 'yol izin belgesi' uyarısı... Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, kayıtlı oldukları ilden başka bir kente gitmek isteyen Suriyelilerin, İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne veya valiliklerin belirlediği birimlere başvurarak yol izin belgesi almasının zorunlu olduğunu duyurdu.

Yargıtay, Cumhuriyet yazarlarının beraatini istedi... Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Cumhuriyet gazetesi davasına ilişkin görüşünü sunarken, hapis cezalarının bozulmasını ve yazarların beraatine karar verilmesini istedi.

AB'den Türkiye'deki sığınmacılara 1.41 milyar euro... Avrupa Birliği Komisyonu, sağlık, koruma, sosyo-ekonomik destek ve belediye altyapısı alanlarında Türkiye'deki mültecilere destek olmak üzere 1.410 milyar euro tutarında özel tedbiri kabul etti.